

Sötét és vetési pattanóbogár kombinált csapda -

Agriotes obscurus L., *A. lineatus* L.

A bogár, amit a csapda fog

A bogarak, nevükhöz illően, veszély esetén pattanva menekülnek. A sötét pattanó 7-10 mm-es, hosszúkás testű, de kissé zömöknek tűnik, mivel széles nyakpajzsának alsó szegélye párhuzamosan fut szárnyfedői tövének ívével. Feje boltíves és pontozott, nyakpajzsa szintén pontozott, oldalszéle a hasoldalra hajtott, szárnyfedői kúposan végződnek. A vetési pattanó valamivel nagyobb, 7-11 mm. A szárnyfedők váltakozó közterecskéi szélesebbek, és sokkal sűrűbben szőrözöttek, ami miatt a szárnyfedők világosabban csíkozottnak tűnnek. Csápjai és lábai rozsdavörösek. Az egyes pattanóbogár fajok elkülönítése nagy szakértelmet, valamint binokuláris mikroszkópot, de legalábbis jó kézinagyítót igényel.

Tápnövényeik: kukorica, gabonafélék, napraforgó, cukorrépa, burgonya, pázsitfűvek, valamint számos más növény, pl. paradicsom. Kárképe: a kárt a lárva - a *drótféreg* – okozza: a talajban a csírázó magvakat és a növények gyökereit eszi. A tünetek a megtámadott növényfajtól és a talajtípustól függően változatosak: pl. a hiányos kelés (kukorica), az átfúrt szikleveles, csírázó mag, a megrágott gyökér, a növény föld feletti részeinek sárgulása. A sötét és a vetési pattanó Európa nagy részén együtt fordul elő, a kombinált csapda használata ezeken a helyeken előnyös[1]. NE PRÓBÁLJA a csapdába még további fajok feromoncsalétkét [pl réti(A. *sputator*), mezei (A. *ustulatus*), vagy sziki pattanóbogár (A. *rufipalpis*)] behelyezni, mert a fajok feromonkomponensei zavarják a kombinált sötét/vetési pattanó csalétek hatását! (Az említett fajok mindegyikére kapható kártevő-specifikus csapda!) A feromoncsapdát zöldség- és szántóföldi kultúrákban a talaj szintjére helyezzük ki. A csapdázás megkezdésének szokásos időpontja március vége.

A CSALOMON® csapda szelektivitása: a csapda kombinált csalétké azonos intenzitással csalogatja mind a sötét, mind a vetési pattanóbogarat. A két faj mindegyikére kapható fajspecifikus csapda is (ld. terméklistánkat)

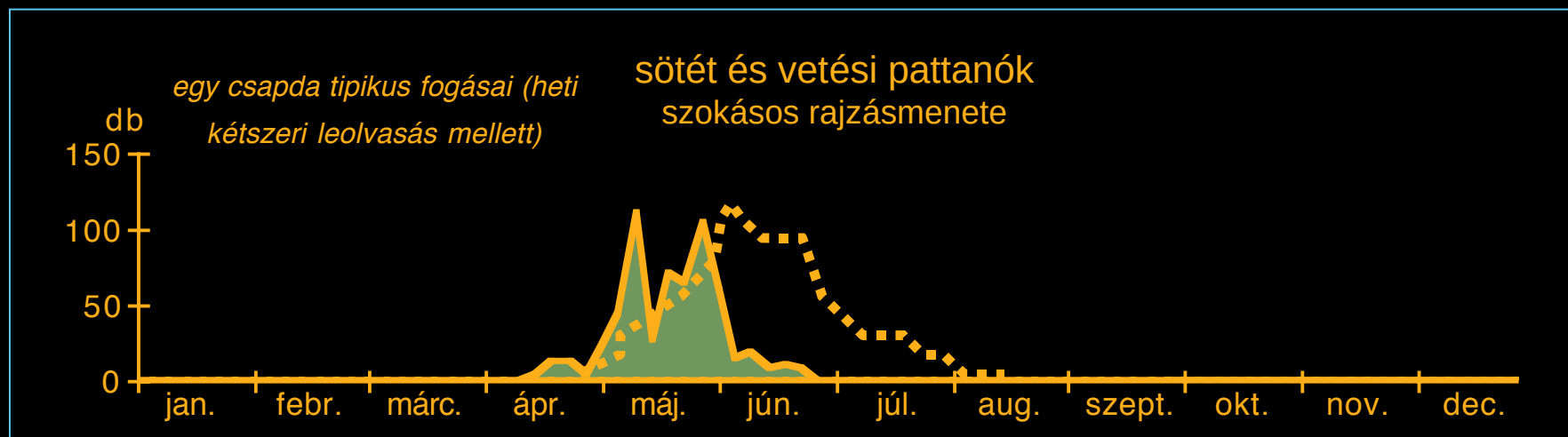
A lárva és kártétele, amit meg kell előznünk

– a kombinált csalétek hatásereőssége nem marad el az e fajokra specifikus feromoncsalétekétől. E két fajon kívül csekély számban foghat a csapda sziki pattanóbogarat (ill. a nyugati mediterráneumban A. *sordidus* pattanóbogarat), valamint egyes helyeken A. *proximus* pattanóbogarat. Más rovarfaj csak véletlenszerűen kerül a csapdába.

A CSALOMON® csapda vonzóképessege környezeti viszonyoktól függően 4-6 hét után lassan csökkenhet. Ezután a csalétket a biztonságos rajzáskövetés érdekében cserélje frissre!

A drótférgek elleni védekezés az előrejelzésen kell, hogy alapuljon. A feromoncsapdák alkalmazása sokkal egyszerűbb és kevésbé munkaigényes, mint az eddig szokásosan alkalmazott módszereké; érzékenyen jelzik a kártevő megjelenését, így a fertőzési gócok könnyen behatárolhatók, majd felszámolhatók. A sötét és a vetési pattanó bogár esetében a pontos mérések eredményei még nem elérhetőek, de a mezei pattanó (*A. ustulatus*) esetén az olaszországi tapasztalatok szerint: ha csapdáink csupán néhány bogarat fognak (fogás átlaga nem haladja meg évente a 200-250 példányt csapdánként), az adott területen a drótféreg kártétel nem valószínű[2]. Ennél magasabb fogások esetén drótféreg mintavételezések elvégzése szükséges, eszerint lehet a megfelelő védekezésről dönteni. A védekezés lehet részben a vetésváltás (pl. sűrű vetésű és így kevésbé érzékeny őszibúzával) vagy alternatív agrotechnikai módszerek (pl: ekével, tárcsával történő gyérítés), de súlyosabb fertőzés esetén csak a talajfertőtlenítés segít [3, 4]

[1]Tóth M., Furlan, L. *IOBC/wprs Bulletin*, 28:133-142, 2005; [2] Furlan, L. és mtsi, *ATTI Giorn.Fitopat.* 1:133-140, 1996; [3] Jermy T, Balázs K. (szerk.) *A növényvédelmi állattan kézikönyve.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990; [4] *Növényvédő szerek, termésmnövelő anyagok. Évente megjelenő kiadvány, beszerezhető : megyei Növényvédő (NTSZ) Állomások; www.ontsz.hu/engedelyezes/nyitolap.html; WIN-PESZTI (www.relemi.hu)*

A **Csalomon N** az MTA ATK Növényvédelmi Intézet bejegyzett védjegye.

Megrendelés / felvilágosítás: MTA ATK Növényvédelmi Intézet, Budapest, Pf. 102., 1525; tel.: (1)-391-8637, 06-30-9824999; fax: (1)-3918655; e-mail: <csalomon@julia-nki.hu> vagy <h2371tot@ella.hu>; internet: <www.julia-nki.hu/csalomon>